

OZ Deti Slnka

Ak pomôžeš jednému človeku, pomôžeš tým celému svetu. (Talmud)

Výročná správa OZ Deti slnka za rok 2025¹

O nás

Činnosť OZ Deti slnka je zameraná

- riešenie problémov rómskych komunit,
- spolužitie rómskej minority a majority,
- zvýšenie zamestnanosti,
- začlenenie slabých a sociálne vylúčených skupín do spoločnosti,
- sprístupnenie ekonomických možností sociálnych služieb,
- sociálnu prevenciu,
- sociálne poradenstvo,
- sociálne služby.

V roku 2019 došlo k rozšíreniu stanov OZ Deti slnka o tieto činnosti:

- k/ rozvoj a ochrana duchovných a kultúrnych hodnôt, realizácia a ochrana ľudských práv, ochrana a podpora zdravia a vzdelávania,
- l/ vykonávanie mimoškolskej vzdelávacej činnosti, informačných a osvetových aktivít, konzultačnej a poradenskej a administratívnej činnosti,
- m/ realizovanie výskumu a vývoja v oblasti spoločenských a humanitných vied a/alebo v oblasti prírodných a technických vied,
- n/ ochrana a tvorba životného prostredia,
- o/ sprostredkovanie zamestnania pre sociálne vylúčenej skupiny,
- p/ zriaďovanie a vytváranie jednoduchých pracovných dielní na zvyšovanie zamestnanosti,

¹ OZ Deti slnka Spišské Vlachy, ul. Železničná 71.
IČO 45006199 štatutárny zástupca Mgr. Katarína Kotradyová, PhD
DIČ 2022388852
č.t. 0905 258 909
e- mail: kkatarinay@gmail.com

- q/ navrhovanie riešení a podieľanie sa na odstraňovaní bytových problémov znevýhodnených skupín ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením (vrátane menších a migrantov),
- r/ vykonávanie opatrení v oblasti sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately,
- s/ poradenstvo v oblasti prevencie a eliminácie diskriminácie, týrania, sociálneho vylúčenia,
- t/ aktivity v oblasti občianskej informovanosti a participácie,
- u/ aktivity v oblasti budovania a posilňovania inštitucionálnych kapacít MNO, tvorby partnerstiev, zlepšenia prístupu k informáciám o VS a zvyšovania participácie na správe vecí verejných,
- v/ aktivity v oblasti optimalizácie procesov, zavádzania kvalitnejších systémov a tvorby lepších verejných politík,
- w/ organizovanie športových, kultúrnych a iných spoločenských podujatí,
- x/ prieskum trhu a verejnej mienky,
- y/ služby súvisiace s počítačovým spracovaním údajov,

Etický kódex, ktorým sa riadi OZ Deti slnka

- Členovia OZ sa snažia o dosiahnutie a udržanie vysokej úrovni profesionálnej práce.
- Pri práci s klientom nesmie dochádzať k nedodržaniu ľudských práv.
- OZ sprístupňuje svoje služby čo najširšej verejnosti.
- Členovia OZ rešpektujú princíp sociálnej spravodlivosti a etiky všetkej práce.
- OZ zabezpečuje ochranu klienta a ochranu informácií.
- V rámci poskytovania sociálneho poradenstva sa poradca snaží čo v najväčšej miere podporovať snahu klienta rozhodovať o svojej budúcnosti samostatne, pričom sa snaží neustále získavať a rozvíjať odborné poznatky a uplatňovať ich v praxi.
- Pri práci s klientom nesmie dochádzať ku konfliktu záujmov.

Občianske združenie Deti slnka je dobrovoľné, nepolitické a neziskové združenie občanov SR, ktorí sa chcú svojou prácou podieľať na odstránení rasovej nerovnosti, podpore sociálnej spravodlivosti a na podpore participatívnej demokracie. Občianske združenie Deti slnka vzniklo 4. 7. 2006. Najvyšším orgánom združenia je členská schôdza.

V marci 2008 schválilo MV SR Dodatok č. 1. k stanovám občianskeho združenia Deti slnka, pričom sa cieľ a činnosť OZ rozšírila o sociálne poradenstvo. Od roku 2012 sa OZ Deti slnka zameriava výrazne na výkon špecializovaného sociálneho poradenstva.

Špecializované sociálne poradenstvo odborne zastrešuje Mgr. Katarína Kotradyová, PhD.

Výkon špecializovaného sociálneho poradenstva je OZ Deti slnka zabezpečovaný od roku 2016 v dvoch poradniach špecializovaného sociálneho poradenstva, ktoré sú financované v rámci KSK.

Krompachy

Špecializované sociálne poradenstvo realizujeme v prenajatých priestoroch **Slovenskej pošty na ul. Poštová 1123 v Krompachoch**. K dispozícii máme miestnosť o výmere 30 m² a miestnosti určené na hygienu. Kancelária na výkon špecializovaného sociálneho poradenstva je vybavená potrebnou počítačovou technikou, pričom PC je pripojený na server, tlačiarňou a didaktickou tabuľou. V našom OZ pracuje jeden zamestnanec, ktorý je odborne kvalifikovaný na výkon špecializovaného sociálneho poradenstva. V súčasnosti zabezpečuje výkon špecializovaného poradenstva v Krompachoch Mgr. Ing. Ján Smorada. Mgr. Katarína Kotradyová, PhD., ktorá v OZ Deti slnka pôsobí aj ako garant.

Gelnica

Špecializované sociálne poradenstvo sa v **Gelnici vykonáva na ul. Športová 14**, ide o miestnosť o rozmeroch 20 m², miestnosť je plne vybavená a má aj miestnosť určenú na hygienu. Poradenstvo zabezpečuje jedna pracovníčka s vysokoškolským vzdelaním II. stupňa v odbore sociálna práca pani PhDr. Kristína Kliková. Mgr. Katarína Kotradyová, PhD., ktorá v OZ Deti slnka pôsobí aj ako garant.

Naším hlavným cieľom je zlepšiť sociálno-ekonomickú situáciu znevýhodnených skupín obyvateľov v okolí Krompách a v okolí Gelnice. V roku 2016 sme získali rozšírenú akreditáciu na tieto cieľové skupiny:

- Osoby, ktoré nemajú zabezpečené základné životné podmienky na uspokojenie životných potrieb;
- Osoby, na ktorých je páchané násilie alebo sú ohrozené domácim násilím;
- Osoby, ktoré sú dlhodobo nezamestnané;
- Osoby s nádorovým ochorením alebo osoby s iným závažným zdravotným postihnutím;
- Osobám po výkone odňatia trestu slobody;
- Osobám drogovu závislým;
- Odchovanci z detských domovoch.

MPSVR sekcia sociálnej a rodinnej politiky predĺžila OZ Deti slnka v roku 2019 akreditáciu na odbornú činnosť špecializované sociálne poradenstvo udelením rozhodnutia ministerstva č. s. 20214113/2022-M OAK zo dňa 16. 9. 2022 o päť rokov.

Naším primárnym cieľom pri poskytovaní špecializovaného sociálneho poradenstva na ďalšie dva bude pomoc pri riešení nepriaznivej sociálnej situácie a v neposlednom rade zabránenie prehlbovaniu procesu sociálnej vylúčenia – sociálnej exklúzie. Sociálne vylúčenie má výrazný dopad na životy jedincov, ktorý sa nachádzajú v nepriaznivej životnej situácii a ktorí sú procesom sociálneho vylúčenia najviac ohrození.

Jedným z najzávažnejších sociálnych javov v súčasnej spoločnosti je sociálna exklúzia, ktorú vzhľadom na jej následky na život jedincov vnímame ako negatívny sociálny jav, ktorý sa premieta do sociálnej reality života spoločnosti v kontexte stále sa zväčšujúcej marginalizácie určitých skupín obyvateľstva. Mnohí predstavitelia, ktorí sa zaoberajú problematikou sociálnej exklúzie tvrdia, že tento proces je nezvratný, pričom fenomén sociálnej exklúzie spájajú jednoznačne s chudobou.

Sústredenie sa na monetárnu paradigmu sociálnej exklúzie prinášalo v minulosti jednostranný pohľad na samotný proces sociálneho vylúčovania. Súčasné vedecké štúdie preto vnímajú sociálnu exklúziu ako mnohodomenzionálny problém a nespájajú ju iba s chudobou ako základným deficitom v rámci sociálneho vylúčenia.

Hlavným cieľom v rámci poskytovania špecializovaného sociálneho poradenstva v roku 2025 v súlade s novou výzvou bola snaha o zastavenie procesu sociálneho vylúčenia prostredníctvom špecializovaného sociálneho poradenstva v kontexte konceptu poskytovania dlhodobého poradenstva v nadväznosti na využitie inovatívnych metód a techník.

Dosiahnuté výsledky v roku 2025 pri poskytovaní špecializovaného sociálneho poradenstva

Problémy našich klientov boli v roku 2025 relatívne podobné s rokom 2024.

Dlhodobá nezamestnanosť, nevládanie výchovy maloletého dieťaťa, neplatenie výživného na maloleté dieťa, vysoké dlžoby, exekúcie, zdravotné znevýhodnenie, problémy vo vzťahu k rodičom, nepriznané kompenzačné dávky, odobratie dávok v hmotnej núdzi, starostlivosť o osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, podvod na klientovi, ktorý je zbavený právnej spôsobilosti, zbavenie právnej spôsobilosti, nárok na invalidný dôchodok, prepustenie zo zamestnania, popôrodná depresia so sklonom k samovražde, nedostatok finančných prostriedkov na zaplatenie doučovania, obvinenie zo zanedbávania mravnej výchovy dieťaťa, rodinné nezhody, predrozvodové a porozvodové problémy, psychické a fyzické týranie, strata blízkej osoby, manželské nezhody, nástup do väzenia, starostlivosť o dieťa zverené do osobnej starostlivosti, dlžoba po prehratí súdneho sporu, neschválenie opatrovateľského príspevku, a pod.

Spôsoby riešenia konkrétnych problémových situácií:

Dlhodobá nezamestnanosť bola riešená predovšetkým modeláciou postoja k zamestnaniu, ale i hľadaním ďalších možných alternatív zamestnania sa a oslovovaním potencionálnych zamestnávateľov; nevládanie výchovy maloletých sme konzultovali s úradom práce, matku dieťaťa sme informovali o zákonných možnostiach a opatreniach, ktoré je možné v danej záležitosti realizovať, zároveň sme pracovali s nácvikom konštruktívnej komunikácie s maloletým dieťaťom; odobratie náhradného výživného sme konzultovali s advokátom, následne sme písali odvolanie a boli sme úspešní; neplatenie výživného na maloleté dieťa bolo riešené v spolupráci s políciou a súdom, zároveň sme pracovali s matkou dieťaťa a pomáhali je zvládať náročné obdobie v rámci toho že sme jej poskytovali sociálnu oporu; vysoké dlžoby a exekúcie boli riešené konzultáciou s exekútormi, vypracovaním splátkových kalendárov, ale i nácvikom finančnej gramotnosti a pomocou pri osobnom bankrote v spolupráci s CPP; onkologické ochorenia sme riešili podporou a motiváciou pri liečbe, ale i poskytnutím potrebných informácií, zároveň sme pracovali s Beckherdovým vzorcom zmeny, ktorý sa nám osvedčil pri viacerých sociálnych problémoch; zdravotné znevýhodnenia boli riešené v kontexte podpory a hľadania buď alternatív pracovného uplatnenia alebo podpory pri ochorení; nepriznané kompenzačné dávky boli riešené pomocou pri odvolaní; podmienené odsúdenia bolo spojené s pocitmi viny a nespravodlivosti, s klientmi sme pracovali v rámci konfrontácie a persúazie; podvod na klientoch, ktorí boli napr. zbavení právnej spôsobilosti bol riešený v spolupráci s Okresným súdom a podobne. Za najčastejšie metódy, ktoré sme pri práci s klientmi využívali všeobecne bolo modelovanie a hranie rolí, analýza silového poľa, Beckherdov vzorec zmeny, ale i podpora, motivácia a povzbudenie. Využívali sme aj konfrontáciu, persúaziu a reflexiu. Výrazne sa nám osvedčilo využívanie modelácie postoja a to všetkých jeho zložiek, či už konatívnej, emotívnej alebo kognitívnej.

Niektoré príklady z praxe:

Jednotlivé prípady za rok 2025 – výber:

1. Od roku 2023 sprevádzame študenta zo znevýhodneného sociálneho prostredia štúdiom sociálnej práce na TF KU v Košiciach. Tento rok bude obhajovať BC prácu a bude mať štátne skúšky. Od roku 2025 sme na štúdium zaradili aj študentku z Ukrajiny, ktorá plánuje zostať na Slovensku, taktiež ju sprevádzame štúdiom, a realizujeme aj nácvik komunikačných zručností v slovenskom jazyku.
2. Vo februári 2025 sme po dvojmesačnej príprave na bezpečný odchod umiestnili týranú ženu a jej dvoch synov do bezpečného domu MyMamy v Prešove. Staršiemu synovi sme pomohli v rámci jeho zdravotného stavu s objednaním sa v psychologickom centre Čížek v Prešove, na individuálnu terapiu a biofeedback, z dôvodu páchania násilia a dieťaťu a s tým súvisiaceho jeho nežiadúceho správania sa v škole.
3. Od roku 2024 máme v dlhodobom poradenstve klientku, ktorá k nám prišla z dôvodu potreby umiestnenia matky v ZPS, pretože je pracujúca a doma má v starostlivosti manžela s onkologickým ochorením. V roku 2025 sa výrazne zhoršil stav jej manžela, riešili sme umiestnenie v ZPS Gelnica. Tam došlo ešte k ďalšiemu zhoršeniu zdravotného stavu, tak sme krízovo umiestnili manžela do liečebne sv. Filomény vo Vranove nad Topľou, kde do dvoch mesiacov zomrel. Spolu s klientkou sme riešili výber pohrebnej služby a formu spolopenia manžela. Odvtedy prichádza klientka raz mesačne do poradne v rámci spracovania zármutku zo smrti manžela a nastavenia sa na zmenené životné podmienky.
4. V roku 2025 k nám do poradne prišiel klient s výchovnými problémami so synom. Otec je vo veku 70 rokov bez digitálnych zručností a syn má 13 rokov. Po analýze jeho problému sme syna objednali k Mgr. Mariánovi Zimmermannovi do CPP v Gelnici, kde bol uznaný žiakom so ŠVVP, a v škole mu bol pridelený asistent. Tento model fungoval pol roka, požiadali sme aby boli domáce úlohy zaznamenávané do slovníčka, pretože otec nevie pracovať s EDU PAGE. V tom čase sme učili otca, ako má kontrolovať syna pri príprave do školy, niekoľkokrát sme boli v ich domácnosti, aby sme názorne ukázali otcovi ako má synovi pomôcť. Okrem toho prichádzali do poradne dvakrát do mesiaca so školskými pomôckami, kde sme spolu kontrolovali a vypracovávali domáce úlohy, ktorým dieťa nerozumelo. Keďže dieťa potrebuje osobitný prístup, dochádzalo zo strany spolužiakov k posmeškom, a nakoniec aj k fyzickým útokom. Keď bola situácia neúnosná, navrhli sme zmenu školy, a od druhého polroka 2026 je syn žiakom inej základnej školy v inej obci, a zlepšil sa mu prospech o dva stupne. Okrem toho sme v rámci spolupráce s ÚPSVaR oddelenie SPODaSK požiadali o monitoring formou terénnej sociálnej práce CDR. Samozrejmosťou sú návštevy našej poradne raz mesačne.
5. Od roku 2025 začala navštevovať našu poradňu aj klientka s depresiou v liečbe psychiatra. Poradenský proces bol nastavený metodikou zameranou na klienta v depresii. Po nadviazaní dôverného poradenského vzťahu a otvorení sa klientky sme jej po pol roku navrhli možnosť trávenia voľného času v dennom stacionári Deduško v Margecanoch, pomohli sme s vybavením odkázanosti na túto službu, a boli sme s klientkou si pozrieť činnosť denného stacionára. Klientka je veľmi spokojná odkedy tam chodí, cíti sa užitočná v tvorivých dielničkách a sú tam jej podobní klienti, majú

spoločné témy rozhovorov. Klientka pravidelne prichádza do poradne raz mesačne alebo je nami sprevádzaná do denného stacionára, keď jej sestra tam s nemôže.

6. V apríli 2025 došlo k znásilneniu vnučky našej klientky (prípado bol aj medializovaný), pracujeme s klientkou na spracovaní traumy a znovu začlenení sa do normálneho života bez strachu.
7. Koncom roka 2024 bolo v Hornáde v časti Košice – Krásna nájdené mŕtve telo neznámej ženy. Začiatkom roka bolo zistené, že ide o dcéru našej klientky. Spolu s ňou sme prešli procesom identifikácie hrobového miesta, zaplatením poplatkov mestu Košice, a následne procesom spracovania zármutku klientky, ktorá aj v súčasnosti prichádza nepravidelne do poradne, keď cíti smútok a bezmocnosť.
8. Od januára 2025 sme sprevádzali klientku od napísania návrhu na rozvodové konanie až po ukončenie súdneho konania v tej veci. Išlo o 38 ročné manželské spolužitie, avšak manžel má vzťah s inou ženou, a klientka nedokázala žiť v takomto klamstve. Následne pomoc s napísaním návrhu na vysporiadanie bezpodielového vlastníctva na súd až do realizácie kúpy bytu klientkou po prevode peňazí na jej účet. Klientka v súčasnosti žije v inom meste, avšak do poradne dochádza raz mesačne v rámci adaptácie sa na zmenené životné podmienky.
9. V roku 2024 sme nášho klienta pripravili na pohovor na miesto člena miestnej občianskej a poriadkovej služby, a v roku 2025 sme mu pomáhali zvládať pocity frustrácie a hnevu formou nácviku zvládania hnevu a klarifikácie príčin jeho vzniku.
10. Od roku 2023 sme s klientom prešli súdnym konaním vo veci ÚPaP voči jeho dvom maloletým synom, aj odvolacím procesom na krajskom súde, a v roku 2025 pokračujeme v nácviku komunikácie s matkou detí, pretože realizácia styku je komplikovaná, matka nedokáže deti pripraviť na odovzdanie v stanovený čas.
11. V októbri 2025 sme pracovali s klientom so závislosťou na alkohole, do poradne sa snažil prísť triezvy, 2x bol v liečebni na Prednej hore, no neúspešne. Po niekoľkých poradenských rozhovoroch sme mu navrhli dobrovoľný pobyt v resocializačnom zariadení v Repejove, kde je iný prístup a možnosť zostať tam dva roky, a klient súhlasil. Následne sme požiadali o odporúčanie kuratelu pre dospelých, a všetky dokumenty sme so súhlasom klienta odoslali riaditeľovi zariadenia, ktorý vyjadril súhlas s umiestnením. Koncom novembra 2025 bol klient svojou sestrou odvezený na pobyt v resocializačnom zariadení.

Štatistické ukazovatele pre rok 2025 - úväzok 2 + garant

Krompachy

Počet jednorazových klientov	Počet dlhodobých klientov	Telefonické intervencie	E-mailové intervencie	Iné (konkretizovať, napr. vyhľadávacia činnosť,...)
73	29	16	2	17 hod.

Gelnica

Počet jednorazových klientov	Počet dlhodobých klientov	Telefonické intervencie	E-mailové intervencie	Iné (konkretizovať, napr. vyhľadávacia činnosť,...)
166	134	27	0	0 hod.

Výkon špecializovaného sociálneho poradenstva bol v roku 2025 finančne podporený VÚC Košice a to vo výške 47 434,50 eur /3 735 hod.

Výsledná hodnota je na hod. poskytovaného špecializovaného poradenstva je 12,7 eur/hod.

V roku 2025 sme získali v rámci 2 % sumu 806,16 eur

Iná činnosť 2025:

- Distribučné miesto pre predajcov pouličného časopisu Cesta – podpora osôb z nízkym alebo žiadnym príjmom v okrese Gelnica (Helcmanovce, Žakarovce).
- Člen sociálnej komisie mesta Gelnica – riešenie poskytovania sociálnych služieb v meste Gelnica a vecí s tým súvisiacich.
- Člen výboru miestneho spolku Červeného kríža v meste Gelnica – organizácia aktivít miestneho spolku – akcie zamerané na zdravé stravovanie a preventívne aktivity prvej pomoci pre materské a základné školy.
- Člen výberovej komisie za OZ Deti slnka a Mesto Gelnica na pracovnú pozíciu „Terénny sociálny pracovník.“
- Spolupráca s miestnymi organizáciami Jednota dôchodcov v Gelnici a v blízkych obciach pri monitoringu a zapisovaní členov na kurz „Digitálny senior.“
- Spolupráca s teologickou fakultou Katolíckej univerzity pri nábore študentov odboru „Sociálna práca“, a sprevádzanie prijatých študentov v rámci štúdia.
- Úzka spolupráca s oddelením SPODaSK ÚPSVaR pracovisko Gelnica v rámci riešenia možnosti pomoci ohrozeným rodinám.
- Realizácia zbierky oblečenia – niekoľkokrát ročne organizujeme zbierku obnoseného oblečenia, ktoré sa následne distribuuje osobám v nepriaznivej sociálnej situácii, a iným vybraným subjektom v sociálnej oblasti.
- Podvečerné stretnutia osamelých seniorov v meste Gelnica – posedenie pri čaji a koláčiku v príjemnom rozhovore.
- Vytvorenie databázy anonymných darcov – oblečenie, hygienické potreby, školské potreby, hračky, knihy, kuchynské potreby, použitá automatická pračka a iné – ktoré sú následne distribuované osobám v nepriaznivej sociálnej situácii.
- Sebavzdelávanie formou štúdia odbornej literatúry z oblasti psychológie, sociológie, filozofie a sociálnej práce.
- Supervízia v našej organizácii prebieha raz ročne v počte dve hodiny. Supervízia je realizovaná Mgr. Katarínou Kotradyovou, PhD. a doc. Ing. Mgr. Lýdiou Leškovou, PhD.

Resocializačný program u mňa v roku 2025 absolvoval jeden klient, avízovaná klientka neprišla.

V roku 2025 sme nemali dobrovoľníkov, ale mali sme piatich študentov na praxi z TF KU v Košiciach.

Riziká a príležitosti

Strednodobý a dlhodobý výhľad: *Cieľom OZ Deti slnka bude aj naďalej poskytovanie sociálneho poradenstva a to v kontexte eliminácie patológie, pomoci v nezávislosti, osobnostnom raste klientov a v mobilizácii “zdravých“ zdrojov prirodzeného prostredia klienta.*

V blízkej budúcnosti sa budeme snažiť prispievať k zlepšeniu sociálno-ekonomickej situáciu znevýhodnených skupín obyvateľov v Krompachoch, Gelnici a okolí, predovšetkým občanov ohrozených sociálnym vylúčením a občanov nachádzajúcich sa v pasci chudoby. V dlhodobom výhľade máme víziu zlepšovať komunitný rozvoj v danej oblasti a naďalej pracovať s klientmi s ťažkým zdravotným postihnutím.

Za hlavné riziká, ktoré môžu ovplyvniť v budúcnosti činnosť a stabilitu organizácie považujeme obsadzovanie prípadných voľných pracovných miest a to predovšetkým v Krompachoch. Nájst' pracovníka, ktorý by zvládal náročnú prácu s klientom a zároveň zložitú administratívu je ťažké. K tomu môžeme prirátať neustále nízke mzdy, s ktorými zápasíme počas posledných rokov a tým pádom vyvstáva otázka, či zamestnanci budú ochotní pracovať za súčasnú mzdu aj v nasledujúcich dvoch rokoch. Okrem toho veľkým rizikom udržateľnosti špecializovaného sociálneho poradenstva považujeme aj neprímerane zvyšujúce náklady za nájom a za energie.

Obsah výročnej správy bol schválený na zasadnutí členskej schôdze a to 31. 12. 2025.

Vypracovala Mgr. Katarína Kotradyová, PhD. – štatutárny zástupca OZ Deti slnka